

ORDONANȚĂ
privind aprobarea schemei de ajutor de stat Creditul Fermierului, în contextul crizei provocate de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 1 pct. VI.4 din Legea nr. 413/ 2023 privind abilitarea guvernului de a emite ordonanțe,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță.

Art. 1 - (1) Prezenta ordonanță instituie schema de ajutor de stat “Creditul Fermierului”, program de sprijinire a accesului la lichidități a întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul producției agricole primare, în contextul crizei provocate de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei, valabilă până la data de 30 iunie 2024, denumită în continuare Schemă.

(2) Schema se notifică Comisiei Europene în temeiul articolului 108 alineatul (3) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene.

(3) Schema se aplică pe întreg teritoriul României.

(4) Ajutorul de stat prevăzut în cadrul Schemei se acordă după obținerea deciziei de autorizare a acesteia de către Comisia Europeană.

Art. 2 - (1) Ajutoarele de stat acordate în baza prezentei scheme de ajutor de stat sunt compatibile cu piața internă, în conformitate cu prevederile Comunicării Comisiei Europene - Cadru temporar de criză pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei (2022/C131/01), astfel cum a fost modificată prin Comunicarea Comisiei C/2023/1188, denumită în continuare Cadrul temporar Ucraina.

(2) Schema respectă prevederile secțiunii 2.1 - Cuantumuri limitate ale ajutoarelor din Cadru temporar Ucraina.

(3) Schema se cumulează cu orice alte scheme de sprijin finanțate de la bugetul de stat pe secțiunea 2.1 - Cuantumuri limitate ale ajutoarelor din Cadrul temporar Ucraina, pct. 62, lit. a), cu respectarea pragului maxim de 280.000 euro/beneficiar.

(4) Orice sume primite prin alte scheme de ajutor de stat finanțate de la bugetul de stat pe secțiunea 2.1 - Cuantumuri limitate ale ajutoarelor din Cadrul temporar Ucraina se deduc din pragul maxim de 280.000 euro/beneficiar, care se poate acorda în cadrul Schemei.

(5) Ajutoarele acordate pe baza altor scheme de ajutor de stat finanțate de la bugetul de stat pe secțiunea 2.1 - Cuantumuri limitate ale ajutoarelor din Cadrul temporar Ucraina, care sunt rambursate înainte de acordarea unor noi ajutoare în temeiul prezentei Scheme, nu trebuie luate în considerare pentru a se stabili dacă s-a depășit pragul maxim de 280.000 euro/beneficiar.

(6) Furnizorul schemei de ajutor de stat este Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și derularea schemei este asigurată de Fondul de Garantare a Creditului Rural - S.A. - IFN, denumit în continuare F.G.C.R, în calitate de administrator al schemei de ajutor de stat.

Art. 3 - În înțelesul prezentei ordonanțe, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:
a) beneficiari - sunt operatori economici care își desfășoară activitatea în sectorul producției agricole primare definite prin Codurile: CAEN 011 - Cultivarea plantelor nepermanente; CAEN 012 - Cultivarea plantelor din culturi permanente; CAEN 013 - Cultivarea plantelor pentru înmulțire; CAEN 014 - Creșterea animalelor și CAEN 015 - Activități în ferme mixte (cultura vegetala combinata cu creșterea animalelor), indiferent de mărimea acestora, constituiți astfel: conform Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare; asociații agricole și societăți agricole conform Legii privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură nr. 36/1991, cu modificările

și completările ulterioare, Legii privind organizarea și funcționarea cooperăției nr. 1/2005, republicată, cu modificările ulterioare, și Legii cooperăției agricole nr. 566/2004, cu modificările și completările ulterioare; persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și familiale, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, cu completările ulterioare; asociații de fermieri constituite conform Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 246/2005, cu modificările și completările ulterioare.

b) credit - facilitate cash, non-revolving, acordată de banca finanțatoare sub forma unui credit pentru capital de lucru; în noțiunea de credit nu se includ plafoanele de facilități (plafon de scrisori de garanție bancară, plafon multiprodus, alte tipuri de plafoane);

c) instituție de credit - entitate definită în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare;

d) administratorul schemei - fondul de garantare dedicat sectorului agricol pentru facilitarea accesului la finanțare a producătorilor agricoli, respectiv Fondul de Garantare a Creditului Rural - S.A. - IFN, cu care Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale încheie o convenție de lucru pentru derularea schemei.

Art. 4 - (1) În cadrul schemei “Creditul Fermierului” se acordă un ajutor de stat beneficiarilor eligibili, așa cum sunt menționați la art. 3, lit. a) sub formă de grant, care acoperă componenta de dobândă reprezentând partea de ROBOR la 3 luni, prevăzută la art. 6 alin (4) lit. a), acordată pe o perioadă de maximum 60 luni, fără a depăși cuantumul nominal stabilit prin acordul de finanțare, dar nu mai mult de echivalentul în lei al sumei de 280.000 de euro/beneficiar.

(2) Cursul de schimb euro/leu pentru calcularea plafonului maxim este cursul Băncii Naționale a României valabil la data emiterii acordului de finanțare.

(3) Granturile se acordă cu respectarea prevederilor secțiunii 2.1 din Cadrul temporar Ucraina, respectiv:

a) ajutorul total nu depășește 280.000 de euro pe beneficiar în orice moment; toate cifrele utilizate trebuie să fie brute, și anume înainte de deducerea impozitelor sau a altor taxe;

b) ajutorul se acordă cel târziu la data de 30 iunie 2024;

Art. 5 - (1) Ajutorul de stat sub formă de grant prevăzut la art. 4 alin. (1) se acordă beneficiarilor care îndeplinesc cumulativ, la data solicitării, următoarele condiții:

a) au contractat de la o instituție de credit înscrisă în program, unul sau mai multe credite, așa cum sunt menționate la art. 3, lit. b), respectiv credite non-revolving pentru finanțarea capitalului de lucru, potrivit contractului de credit încheiat după data autorizării prezentei scheme de ajutor de stat de către Comisia Europeană;

b) nu au fost emise împotriva lor decizii de recuperare a unui ajutor de stat sau, în cazul în care asemenea decizii au fost emise, acestea au fost executate, conform prevederilor legale în vigoare;

c) nu au solicitat alte tipuri de ajutor de stat pentru aceleași costuri eligibile;

d) împotriva lor nu s-a deschis procedura insolvenței;

e) are activitate în domeniul producției agricole primare și după caz, activitatea este înregistrată potrivit certificatului constatator obținut de la RECOM;

f) nu figurează cu credite restante, inclusiv pentru finanțările tip leasing, sau, dacă înregistrează restante, acestea sunt încadrate în categoriile A, B, C în baza de date a Centralei Riscului de Credit;

g) nu figurează în baza de date a Centralei Incidentelor de Plăți cu interdicție de a emite cecuri și cu incidente majore cu bilete la ordin în ultimele 6 luni anterioare datei solicitării;

(2) Măsura de ajutor prevăzută de prezenta schemă nu poate fi utilizată în niciun fel pentru a submina efectele scontate ale sancțiunilor impuse de UE sau de partenerii săi internaționali și trebuie să fie în deplină concordanță cu normele de combatere a eludării din regulamentele aplicabile. Este interzis ca entitățile care fac obiectul sancțiunilor să beneficieze direct sau indirect de astfel de măsuri. Astfel, nu pot beneficia de facilitățile acordate în cadrul prezentei scheme de ajutor de stat întreprinderile care fac obiectul sancțiunilor adoptate de UE și nici:

a) persoanele, entitățile sau organismele desemnate în mod specific în actele juridice care impun sancțiunile respective;

b) întreprinderile deținute sau controlate de persoane, entități sau organisme vizate de sancțiunile adoptate de UE;

c) întreprinderile care își desfășoară activitatea în industrii vizate de sancțiunile adoptate de UE, în măsura în care ajutoarele ar submina obiectivele aferente sancțiunilor relevante, nelimitându-se însă la acestea.

(3) Ajutorul acordat în temeiul prezentei scheme de ajutor de stat nu este condiționat de relocarea unei activități de producție sau a altei activități a beneficiarului dintr-o altă țară din Spațiul Economic European (SEE) pe teritoriul statului membru care acordă ajutorul, indiferent de numărul de locuri de muncă pierdute efectiv în unitatea inițială a beneficiarului din SEE.

Art.6 - (1) Instituțiile de credite înscrise în program acordă beneficiarilor prevăzuți la art. 3 lit. a), în conformitate cu normele proprii de creditare în vigoare, credite non-revolving pentru finanțarea capitalului de lucru, pe o perioadă maxim de 60 de luni, fără posibilitate de prelungire.

(2) Pentru creditele prevăzute la alin. (1) nu se percepe comision de rambursare anticipată, iar contractul de credit nu poate conține clauze care să permită modificarea unilaterală a acestuia de către instituția de credit.

(3) Rata dobânzii aferenta creditelor prevăzute la alin. (1) este rata dobânzii formată din ROBOR la 3 luni plus o marjă de maximum 1,95% pe an. Marja include și nivelul total al comisioanelor percepute de către instituția de credit în toate etapele creditării. Marja nu include taxele aferente operațiunilor conexe activității de creditare, precum: taxe notariale, costurile legate de evaluare și înregistrarea garanțiilor și altele asemenea.

(4) Rata dobânzii prevăzută la alin. (3) se suportă astfel:

a) partea reprezentând ROBOR la 3 luni de către bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale;

b) marja de maximum 1,95% pe an de către beneficiarul creditului.

(5) Instituțiile de credit sunt obligate să mențină condițiile prevăzute la alin. (1) - (3) pe întreaga durată de derulare a contractelor încheiate în condițiile prezentei scheme.

Art. 7 - (1) Schema de ajutor de stat Creditul Fermierului devine operațional după data emiterii deciziei de autorizare a schemei de ajutor de stat de către Comisia Europeană, iar acordurile de finanțare vor fi emise până cel târziu la data de la 30 iunie 2024, fără a se depăși bugetul schemei prevăzut la alin. (2) . Plata grantului se efectuează până la data de 30 iunie 2030 inclusiv.

(2) Bugetul schemei de ajutor de stat este de maximum 815,5 milioane lei, echivalentul în lei a aproximativ 164,1 milioane euro, și se implementează numai în limita sumelor disponibile în soldul contului de disponibil simbol 50.89 Disponibil din „Fondul pentru creditare și garantare a creditelor”, precum și a prevederilor bugetare anuale aprobate cu această destinație în bugetul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, la capitolul 83.01 "Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânatoare", titlul VII "Alte transferuri" cod 55.

(3) Prin implementarea schemei de ajutor de stat se estimează acordarea de ajutor de stat unui număr de maximum 3.500 de beneficiari.

(4) Plata grantului se efectuează până la data 30 iunie 2030 inclusiv fără a se depăși cuantumurile nominale stabilite prin acordurile de finanțare. În situația în care pe perioada de valabilitate a creditului nivelul componentei de dobândă reprezentând ROBOR la 3 luni depășește nivelul prevăzut în acordul de finanțare, beneficiarul are obligația de a plăti diferența.

(5) Ajutorul de stat sub forma grantului, suportat din resursele prevăzute la alin. (2), se virează lunar, pentru sumele aferente lunii anterioare, de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale în contul administratorului, F.G.C.R., conform deciziei emise de către acesta pe baza situațiilor centralizatoare privind dobânzile lunare datorate, transmise lunar de instituțiile de credit pe propria răspundere.

Art. 8 - (1) Pentru implementarea Schemei între Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și administratorul schemei, așa cum este menționat la art. 3, lit. d). se încheie o convenție de lucru prin care se stabilesc termenii și condițiile derulării schemei, precum și drepturile și obligațiile părților.

(2) Costurile de derulare a schemei sunt în valoare de 1% din valoarea creditelor acordat în condițiile prezentei scheme și se asigură de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, lunar, din sumele prevăzute la art.7 alin.(2).

Art. 9 - (1) Administratorul schemei, F.G.C.R, trebuie:

a) să publice pe site-ul propriu textul integral al schemei de ajutor de stat, perioada de derulare a schemei, bugetul schemei de ajutor de stat, data epuizării bugetului schemei de ajutor de stat, precum și forma și conținutul documentelor necesare pentru accesarea acesteia;

b) să păstreze înregistrări detaliate referitoare la toate ajutoarele acordate în cadrul schemei de ajutor de stat;

c) să cuantifice pe fiecare beneficiar toate formele de ajutor de stat acordate. Aceste înregistrări conțin toate informațiile necesare pentru a stabili dacă sunt respectate criteriile din reglementările europene în domeniu și trebuie păstrate timp de 10 ani de la data acordării ultimului ajutor în cadrul schemei de ajutor de stat.

d) să publice informațiile aferente fiecărui beneficiar al cărui ajutor de stat depășește valoarea de 10.000 euro, pe site www.fgcr.ro;

e) să transmită Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale toate datele și informațiile necesare pentru monitorizarea ajutoarelor de stat acordate prin prezenta schemă;

f) să transmită Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale informațiile necesare pentru întocmirea raportului anual în conformitate cu articolele 5 - 7 din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei, modificat de Regulamentul (UE) 2015/2282 al Comisiei.

(2) Beneficiarii ajutorului de stat acordat în baza prezentei scheme de ajutor de stat trebuie să păstreze toate documentele aferente acestuia timp de 10 ani și sunt obligați să le pună la dispoziția autorităților, ori de câte ori le sunt solicitate.

Art. 10 - (1) Monitorizarea și controlul beneficiarilor în cadrul prezentei scheme de ajutor de stat se fac în mod transparent, nediscriminatoriu, prin publicarea lunară a înscrierilor și beneficiarilor schemei de ajutor de stat, pe site, de către F.G.C.R. cu respectarea reglementărilor aplicabile instituțiilor de credit și instituțiilor financiare nebancale.

(2) Beneficiarii și instituțiile de credit care au acordat creditele prevăzute la art. 6 trebuie să accepte și să faciliteze controlul asupra utilizării ajutorului de stat acordat în cadrul prezentei scheme de ajutor de stat.

(3) În situația în care administratorul schemei, F.G.C.R., constată că beneficiarii nu au respectat prevederile schemei de ajutor de stat și/sau pe cele ale acordului de finanțare, solicită acestora rambursarea ajutorului de stat primit, la care se adaugă dobânda aferentă, conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare.

(4) Rata dobânzii aplicabile este cea stabilită potrivit prevederilor din Regulamentul (UE) 2015/1.589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE.

(5) Recuperarea ajutoarelor de stat se realizează potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 11 - În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe, se aprobă prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale procedura de acordare și plată a ajutoarelor de stat în cadrul schemei de ajutor de stat.

**PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU**

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

Ordonanță privind aprobarea schemei de ajutor de stat Creditul Fermierului, în contextul crizei provocate de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa actului normativ

Actul normativ a fost elaborat de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în vederea asigurării conformității cadrului național de reglementare cu recentele modificări aduse Cadrului temporar de criză pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei 2022/C/ 131/1/01.

2.2. Descrierea situației actuale

În data de 23 martie 2022, Comisia Europeană a adoptat Cadrul Temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a invaziei Rusiei împotriva Ucrainei, denumit în continuare Cadrul Temporar, modificat la 20 iulie 2022 prin Comunicarea CE C(2022) 5432 și la 28 octombrie 2022 prin Comunicarea CE C(2022) 7945 care cuprinde, printre altele, măsuri de ajutor de stat similare celor adoptate pentru criza provocată de pandemia de COVID-19, respectiv ajutor de stat sub forma garanțiilor și creditelor cu dobândă finanțată de la bugetul de stat care vor permite accesul la lichiditate companiilor afectate direct sau indirect de efectele invaziei, inclusiv cele generate de sancțiunile impuse Rusiei de către Uniunea Europeană și partenerii săi internaționali, termenul maxim permis de Cadrul Temporar pentru acordarea ajutoarelor de stat în baza acestuia fiind 31 decembrie 2023.

În data de 21.11.2023 Comisia Europeană a adoptat Comunicarea privind modificarea cadrului temporar de criză pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei - Comunicarea Comisiei C/2023/1188. Amendarea Cadrului Temporar are în vedere în principal prelungirea aplicabilității secțiunii 2.1 până la 30 iunie 2024 și majorarea valorilor maxime ale ajutoarelor de stat prevăzute la secțiunea 2.1, respectiv majorarea de la 250.000 euro la 280.000 euro per întreprindere, pentru întreprinderile din domeniul producției primare de produse agricole.

Sprijinirea domeniului producției vegetale și zootehnice reprezintă o prioritate națională în vederea asigurării securității alimentare, precum și o prioritate a programului economic, în condițiile în care fermierii reprezintă un factor de importanță strategică pentru creșterea economică și crearea de locuri de muncă, sens în care acest domeniu trebuie să beneficieze din partea statului de politici publice care vizează, printre altele, creșterea accesului la finanțare.

Agresiunea Rusia asupra Ucrainei începând cu luna februarie 2022 are un impact deosebit de grav asupra sectorului agricol și are drept consecințe perturbări ale lanțurilor de aprovizionare și a contribuit semnificativ la creșterile majore a prețurilor la energia electrică, gaze naturale, combustibil și transport. În perioada scursă de la declanșarea agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei s-au înregistrat disfuncționalități și creșteri importante de prețuri la inputuri pentru înființarea culturilor precum și pentru asigurarea hranei destinate sectorului zootehnic, a dezechilibrării comerțului cu cereale. De asemenea, a fost afectată infrastructura de transport și accesul la aceasta, inclusiv prin înregistrarea unor prețuri ridicate cu 30 - 40 Euro/tonă. Intervenția militară a Rusiei în Ucraina a avut consecințe negative multiple în sectoare economice importante, cuantificate prin creșteri accentuate ale prețurilor la inputuri, la materiile prime, s-a diminuat semnificativ capacitatea financiară a fermierilor din sectorul vegetal precum și a celor din sectorul zootehnic pentru menținerea activității.

În acest context, mulți operatori se confruntă cu înregistrarea de scăderi a cererii pe piață, întreruperea contractelor și a proiectelor existente având drept rezultat negativ perturbări ale lanțurilor de aprovizionare, în special în ceea ce privește inputurile, materiile prime și produsele. Situația determinată de creșterea prețului pe piață la energie și gaze naturale și efectele negative majore provocate asupra prețului resurselor materiale utilizate în agricultură, are efecte negative raportate la creșterea costurilor de producție la niveluri nesustenabile și implicit a prețurilor pe piață a produselor agricole primare, inclusiv a celor destinate procesării pentru consum uman sau furaje

pentru animale. Aceste aspecte rezultă și din Sondajul Băncii Naționale a României privind accesul la finanțare al companiilor nefinanciare din România - Iunie 2023, potrivit căruia ”Prelungirea conflictului armat dintre Rusia și Ucraina, împreună cu sancțiunile impuse au continuat să genereze incertitudini semnificative și riscuri la adresa stabilității economice. În pofida unei ușoare ajustări a cotațiilor principalelor materii prime din perioada recentă și a diminuării prețului la energia electrică ca urmare a extinderii sferei de aplicare a schemei de sprijin pentru plata facturilor începând cu 1 ianuarie 2023, cea mai presantă problemă cu care s-au confruntat firmele autohtone în ultimele șase luni este reprezentată de costurile ridicate de producție (cu energia, materiile prime, forța de muncă), în creștere cu 16 puncte procentuale față de evaluarea anterioară (de la 39 la sută la 56 la sută).”Astfel, pentru asigurarea necesarului de finanțare societățile apelează într-o mai mare măsură la ”finanțare prin credit bancar (16 la sută), iar după sectorul de activitate, firmele din agricultură înregistrează cea mai mare pondere de finanțare prin credit bancar de trezorerie și investiții (18 la sută”), după cum reiese din același Sondaj al Băncii Naționale a României. În acest context al nevoilor crescute de finanțarea continuării activității, costurile creditării au înregistrat, de asemenea, creșteri accentuate pe fondul crizei generate de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei. Astfel, dacă la data de 1 martie 2022 pe piața bancară nivelul dobânzii ROBOR la 3 luni (Romanian Interbank Offer Rate) era de 3,87%, în prezent (7 decembrie 2023) nivelul acesteia este de 6,24%, înregistrându-se o creștere de 161% comparativ cu perioada de început a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei. Suplimentar, față de efectele negative prezentate, în anul 2023 s-a înregistrat un an agro-climatic dificil, pe fondul problemelor întâmpinate începând cu anul 2020, inclusiv ca rezultat al consecințelor epidemiei de COVID. Fermierii au avut o succesiune de ani prosti din punct de vedere meteorologic, chiar și anii 2022 și 2023 fiind marcați de secetă și arșiță, iar pe lângă producții slabe și costuri în creștere la îngrășăminte, utilaje și dobânzi mai mari. În actualul context economic manifestat pe piață ca urmare a perturbărilor lanțurilor de aprovizionare și al creșterii majore a prețurilor la energia electrică, combustibil, transport și a creșterii semnificative a costurilor bancare este necesară instituirea unei scheme de ajutor de stat sub forma grant pentru fermieri care își desfășoară activitatea în sectorul producției agricole primare pentru a asigura un minim acces la finanțare, esențial în continuarea activității agricole de către fermierii români.

2.3. Schimbări preconizate

Prezentul act normativ are în vedere instituirea Programului Creditul Fermierului și a schemei de ajutor de stat asociată acestuia, transparentă și nediscriminatorie, care are drept scop sprijinirea entităților economice din domeniul agriculturii afectate de criza Ucraina și a fost elaborată în baza Cadrului temporar de criză pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei. Astfel, se are în vedere sprijinirea accesului la lichidități a întreprinderilor mici și mijlocii și a întreprinderilor mari care își desfășoară activitate în domeniul agriculturii și a caror activitate economică a fost afectată de conflictul armat din Ucraina. În acest context, având în vedere gradul ridicat de incertitudine economică cauzat de situația geopolitică actuală, schema urmărește să se asigure că exista suficientă lichiditate disponibilă pentru companiile care au nevoie.

Ajutoarele de stat acordate în baza prezentei scheme sunt compatibile cu piața comună în conformitate cu secțiunea 2.1. din Comunicarea CE - Cadru temporar de criză pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei (2022/C131/01), publicată în Jurnalul Oficial al UE din 24.03.2022 (Cadru Temporar Ucraina), cu modificările ulterioare, și se vor acorda numai după obținerea deciziei de autorizare a Comisiei Europene.

În cadrul schemei de ajutor de stat Creditul Fermierului se acordă beneficiarilor eligibili un ajutor de stat sub formă de grant care acoperă componenta de dobândă reprezentând partea de ROBOR la 3 luni, acordată pe o perioadă de maximum 60 luni, fără a depăși quantumul nominal stabilit prin acordul de finanțare, dar nu mai mult de echivalentul în lei al sumei de 280.000 de euro/beneficiar.

Granturile se acordă cu respectarea prevederilor secțiunii 2.1 din Cadru temporar Ucraina, respectiv:

- a) ajutorul total nu depășește 280.000 de euro pe întreprindere în orice moment; toate cifrele utilizate trebuie să fie brute, și anume înainte de deducerea impozitelor sau a altor taxe;
- b) ajutorul se acordă cel târziu la data de 30 iunie 2024;
- c) ajutorul se acordă întreprinderilor afectate de criză;
- d) quantumul ajutorului nu trebuie stabilit pe baza prețului sau a cantității produselor introduse pe piață.

Furnizorul schemei de ajutor de stat este Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, iar atribuțiile de administrare sunt delegate, prin efectul legii, Fondului de Garantare a Creditului Rural - S.A. - IFN, denumit în continuare F.G.C.R.

Beneficiarii Schemei Creditul Fermierului pot fi operatori economici constituiți conform Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, asociații agricole constituite conform Legii privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură nr. 36/1991, cu modificările și completările ulterioare, Legii privind organizarea și funcționarea cooperăției nr. 1/2005, republicată, cu modificările ulterioare, și Legii cooperăției agricole nr. 566/2004, cu modificările și completările ulterioare, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și familiale, constituite conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, cu completările ulterioare, și asociații de fermieri constituite conform Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 246/2005, cu modificările și completările ulterioare, care își desfășoară activitatea în domeniile definite prin codurile CAEN - 01 - Agricultură, vânătoare și servicii anexe; CAEN 011 - Cultivarea plantelor nepermanente; CAEN 012 - Cultivarea plantelor din culturi permanente; CAEN 013 - Cultivarea plantelor pentru înmulțire; CAEN 014 - Creșterea animalelor și CAEN 015 - Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor), CAEN 031 - Pescuitul, CAEN 032 - Acvacultura, indiferent de mărimea acestora și care au contractat credite non-revolving pentru finanțarea capitalului de lucru de la o instituție de credit.

Instituțiile de credite înscrise în program acordă beneficiarilor, în conformitate cu normele proprii de creditare în vigoare, credite non-revolving pentru finanțarea capitalului de lucru, pe o perioadă maxim de 60 de luni, fără posibilitate de prelungire. Pentru aceste credite nu se percepe comision de rambursare anticipată, iar contractul de credit nu poate conține clauze care să permită modificarea unilaterală a acestuia de către instituția de credit.

Rata dobânzii aferentă este rata dobânzii formată din ROBOR la 3 luni plus o marjă de maximum 1,95% pe an. Marja include și nivelul total al comisiunilor percepute de către instituția de credit în toate etapele creditării. Marja nu include taxele aferente operațiunilor conexe activității de creditare, precum: taxe notariale, costurile legate de evaluare și înregistrarea garanțiilor și altele asemenea.

Rata dobânzii se suportă astfel:

- a) partea reprezentând ROBOR la 3 luni de către bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale sub forma ajutorului de stat acordat în cadrul Schemei Creditul Fermierului;
- b) marja de maximum 1,95% pe an de către beneficiarul creditului.

Instituțiile de credit sunt obligate să mențină condițiile prevăzute mai sus pe întreaga durată de derulare a contractelor încheiate în condițiile prezentei scheme.

Ajutorul de stat sub formă de grant se acordă beneficiarilor care îndeplinesc cumulativ, la data solicitării, următoarele condiții:

- a) au contractat de la o instituție de credit înscrisă în program, după data autorizării Schemei, unul sau mai multe credite non-revolving pentru finanțarea capitalului de lucru;
- b) nu au fost emise împotriva lor decizii de recuperare a unui ajutor de stat sau, în cazul în care asemenea decizii au fost emise, acestea au fost executate, conform prevederilor legale în vigoare;
- c) nu au solicitat alte tipuri de ajutor de stat pentru aceleași costuri eligibile;
- d) împotriva lor nu s-a deschis procedura insolvenței;
- e) are activitate în domeniul agriculturii, potrivit certificatului constatator obținut de la RECOM;
- f) activitatea este afectată direct sau indirect de criza provocată de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei;
- g) nu figurează cu credite restante, inclusiv pentru finanțările tip leasing, sau, dacă înregistrează restanțe, acestea sunt încadrate în categoriile A, B, C în baza de date a Centralei Riscului de Credit;
- h) nu figurează în baza de date a Centralei Incidentelor de Plăți cu interdicție de a emite cecuri și cu incidente majore cu bilete la ordin în ultimele 6 luni anterioare datei solicitării.

Măsura de ajutor prevăzută de schema de ajutor de stat Creditul Fermierului nu poate fi utilizată în niciun fel pentru a submina efectele scontate ale sancțiunilor impuse de UE sau de partenerii săi internaționali și trebuie să fie în deplină concordanță cu normele de combatere a eludării din regulamentele aplicabile. Este interzis ca entitățile care fac obiectul sancțiunilor să beneficieze direct sau indirect de astfel de măsuri. Astfel, nu pot beneficia de facilitățile acordate în cadrul prezentei scheme de ajutor de stat întreprinderile care fac obiectul sancțiunilor adoptate de UE și nici:

- a) persoanele, entitățile sau organismele desemnate în mod specific în actele juridice care impun sancțiunile respective;
- b) întreprinderile deținute sau controlate de persoane, entități sau organisme vizate de sancțiunile adoptate de UE;
- c) întreprinderile care își desfășoară activitatea în industrii vizate de sancțiunile adoptate de UE, în măsura în care ajutoarele ar submina obiectivele aferente sancțiunilor relevante, nelimitându-se însă la acestea.

Ajutorul acordat nu este condiționat de relocarea unei activități de producție sau a altei activități a beneficiarului dintr-o altă țară din Spațiul Economic European (SEE) pe teritoriul statului membru care acordă ajutorul, indiferent de numărul de locuri de muncă pierdute efectiv în unitatea inițială a beneficiarului din SEE.

Plata grantului se efectuează până la data 30 iunie 2030 inclusiv fără a se depăși cuantumurile nominale stabilite prin acordurile de finanțare. În situația în care pe perioada de valabilitate a creditului nivelul componentei de dobândă reprezentând ROBOR la 3 luni depășește nivelul prevăzut în acordul de finanțare, beneficiarul are obligația de a plăti diferența.

Bugetul schemei de ajutor de stat este de maximum 815,5 milioane lei, echivalentul în lei a aproximativ 164,1 milioane euro, și se implementează numai în limita sumelor disponibile în soldul contului de disponibil simbol 50.89 Disponibil din „Fondul pentru creditare și garantare a creditelor”, precum și a prevederilor bugetare anuale aprobate cu această destinație în bugetul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, la capitolul 83.01 ”Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare”, titlul VII ”Alte transferuri” cod 55. Soluția propusă pentru bugetarea schemei de ajutor de stat pentru anul 2024 nu generează impact bugetar suplimentar. Prin implementarea schemei de ajutor de stat se estimează acordarea de ajutor de stat unui număr de maximum 3.500 de beneficiari.

Pentru implementarea Schemei se deleragă atribuțiile de administrator F.G.C.R., în acest sens între Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și F.G.C.R. încheindu-se o convenție de lucru prin care se stabilesc drepturile și obligațiile părților. Pentru îndeplinirea atribuțiilor delegate F.G.C.R. este remunerat de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale cu un comision de administrare de 1 % din valoarea creditului. Comisionul de administrare se calculează de către F.G.C.R. la acordarea ajutorului de stat și se plătește lunar, pentru acordurile de finanțare emise în luna anterioară, de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, de la capitolul 83.01 ”Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare”, titlul II ”Bunuri și servicii” cod 20.

F.G.C.R. are obligația să publice pe site-ul propriu textul integral al schemei de ajutor de stat, perioada de derulare a schemei, bugetul schemei de ajutor de stat, data epuizării bugetului schemei de ajutor de stat, precum și forma și conținutul documentelor necesare pentru accesarea acesteia.

F.G.C.R. trebuie să păstreze înregistrări detaliate referitoare la toate ajutoarele acordate în cadrul schemei de ajutor de stat. F.G.C.R. are obligația de a cuantifica pe fiecare beneficiar toate formele de ajutor de stat acordate. Aceste înregistrări conțin toate informațiile necesare pentru a stabili dacă sunt respectate criteriile din reglementările europene în domeniu și trebuie păstrate timp de 10 ani de la data acordării ultimului ajutor în cadrul schemei de ajutor de stat.

F.G.C.R., în calitate de administrator al schemei de ajutor de stat, are obligația încercării în Registrul general al ajutoarelor de stat acordate în România RegAS a prezentei scheme de ajutor de stat, a acordurilor de finanțare, a plăților efectuate și a eventualelor recuperări, în conformitate cu prevederile Ordinului președintelui Consiliului Concurenței nr. 437/2016 pentru punerea în aplicare a Regulamentului privind Registrul ajutoarelor de stat.

În situația în care F.G.C.R. constată că beneficiarii nu au respectat prevederile schemei de ajutor de stat și/sau pe cele ale acordului de finanțare, solicită acestora rambursarea ajutorului de stat primit, la care se adaugă dobânda aferentă, conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare. Rata dobânzii aplicabile este cea stabilită potrivit prevederilor din Regulamentul (UE) 2015/1.589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE. Recuperarea ajutoarelor de stat se realizează potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare. Prin derogare de la Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr.

21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare, schemei de ajutor de stat Creditul Fermierului, nu îi sunt aplicabile dispozițiile art. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare.

2.4. Alte informații*) -

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Beneficiile estimate prin intrarea în vigoare și aplicarea măsurilor cuprinse în prezentul proiect de act normativ au în vedere reducerea sau eliminarea consecințelor generate de actuala situație privind prețurile inputurilor agricole asupra fermierilor din sectoarele vegetal și zootehnie și îmbunătățiri funciare, precum: imposibilitatea desfășurării activităților specifice sectoarelor agricole, în condiții de minimă rentabilitate, afectarea viabilității economice a fermierilor, impact asupra deciziilor fermierilor în privința continuării în viitor a cultivării suprafețelor arabile.

3.2. Impactul social

Menținerea în activitate a IMM-urilor din domeniul agriculturii și implicit a locurilor de muncă furnizate de acestea pe perioada în care se manifestă efectele crizei generate de conflictul armat din Ucraina

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4. Impactul macroeconomic

Nu este cazul.

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul.

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ intră sub incidența prevederilor art. 49 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Schema de ajutor de stat va fi notificată la Comisia Europeană iar ajutorul de stat prevăzut în cadrul Schemei se acordă după obținerea deciziei de autorizare a acesteia de către Comisia Europeană.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Nu este cazul

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul.

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul.

3.9. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
(i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
(ii) impozit pe venit	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
(i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
(i) contribuții de asigurări	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: Nu este cazul						
4.8. Alte informații Bugetul schemei de ajutor de stat pentru ajutorul de stat sub formă de grant este de maximum 815,5 milioane lei, din care 245 milioane lei în anul 2024, și se implementează numai în limita sumelor disponibile în soldul contului de disponibil simbol 50.89 Disponibil din „Fondul pentru creditare și garantare a creditelor”, precum și a prevederilor bugetare anuale aprobate cu această destinație în bugetul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale. Valoarea comisionului de administrare estimată este de 35 milioane lei.						

Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

<p>5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ - Ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale pentru aprobarea procedurii de acordare și plată a ajutoarelor de stat în cadrul schemei de ajutor de stat.</p> <p>5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Nu este cazul.</p>

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun u asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

Nu este cazul.

5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE

Nu este cazul.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Nu este cazul.

5.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de act normativ se supune dezbaterii în Comisia pentru Dialog Social.

Proiectul se supune informării și analizei structurilor asociative din sectorul producției și procesării produselor alimentare prin postarea pe site-ul oficial al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Nu este cazul.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul

6.5. Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ

b) Consiliul Economic și Social

c) Consiliul Concurenței

Proiectul de act normativ se avizează de către Consiliul Economic și Social și Consiliul Legislativ

6.6. Alte informații

Pentru măsurile specifice aferente schemei de ajutor de stat se solicită avizul BNR

Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea actului normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea actului normativ

Prezentul act normativ respectă prevederile art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările și completările ulterioare și a fost publicat pe pagina de internet a Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării actului normative, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Prezentul act normative nu referă la acest subiect.

7.3. Alte informații

Nu au fost identificate.

Secțiunea a 8-a Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ se implementează de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale prin Fondul de Garantare a Creditului Rural IFN - S.A.

8.2. Alte informații

Nu este cazul.

În acest sens am elaborat prezentul proiect de Ordonanță privind aprobarea privind aprobarea schemei de ajutor de stat Creditul Fermierului, în contextul crizei provocate de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei, pe care îl supunem spre adoptare.

MINISTRUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

IONUȚ-FLORIN BARBU

AVIZAT:

VICEPRIM-MINISTRU

MARIAN NEACȘU

MINISTRUL FINANTELOR

MARCEL-IOAN BOLOȘ

MINISTRUL JUSTIȚIEI

ALINA-ȘTEFANIA GORGHIU